

Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskeväksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskeväksi lainsäädännöksi (HE 224/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Valtiovarainvaliokunta (VaVM 45/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 51 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1079/2005, ja
lisätään lakiin uusi 26 f § seuraavasti:

26 f §

Asian automaattinen ratkaiseminen

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 e §:n 4 momentissa säädetään, myös oikaisuvaatimus voidaan ratkaista automaattisesti, jos:

- 1) verovelvollinen esittää oikaisuvaatimuksessaan uuden vaatimuksen tai uutta selvitystä ja oikaisuvaatimus hyväksytään;
- 2) päätös kumotaan verovelvollisen oikaisuvaatimuksen johdosta ja Verohallinto käsittelee asian uudelleen; taikka
- 3) verovelvollisen oikaisuvaatimuksen johdosta tehdään täydentävä verotuspäätös.

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetään, veroilmoituksen, muun ilmoituksen tai tietojen antamisajan pidentämistä koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä.

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista automaattisesti, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

Poiketen siitä, mitä 3 momentissa säädetään, 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa oikaisuvaatimus voidaan kuitenkin ratkaista automaattisesti myös, jos se on Verohallinnon riskiarvion perusteella ilmeisen aiheellinen. Riskiarviossa huomioon otettavia seikkoja ovat tavanomaisista poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot, epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja Verohallinnolla olevien tietojen välillä ja muut vastaavat kriteerit. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin.

Muutoin asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä hallintolain 8 b luvussa säädetään.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään verovelvollisesta, koskee myös tiedonantovelvollista, muuta ilmoitusvelvollista ja verosta vastuussa olevaa.

51 §

Verotuspäätös ja verotustodistus

Verovelvolliselle lähetetään verotuksesta verotuspäätös selvityksineen verotuksen perusteista ja ohjeet siitä, miten verotukseen voidaan hakea muutosta. Selvitykseen merkitään tiedot verovelvollisen tuloista ja varoista, veroista ja maksuista, veronpalautuksesta ja jäännösverosta sekä verovelvollisen yksilöintitiedot ja verotuksen toimittanut viranomainen yhteystietoineen. Verotuspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 53 §, sellaisena kuin se on laissa 16/2018, ja
muutetaan 35 §:n 4 ja 5 momentti, 52 §:n 2 momentti ja 55 §:n 1 momentti seuraavasti:

35 §

Myöhästymismaksu

Verovelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen 7 §:ssä säädetyllä tavalla ennen myöhästymismaksun määräämistä, ellei verovelvollisen kuuleminen ennen myöhästymismaksun määräämistä ole ilmeisen tarpeetonta. Jos myöhästymismaksua määrätään enintään 200 euroa, on tilaisuus selvityksen antamiseen varattava vain, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos ilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy. Myöhästymismaksua ei määrätä, jos myöhässä ilmoitetulle verolle määrätään veronkorotus.

52 §

Päätöksen antaminen

Verohallinnon on annettava verovelvolliselle päätös 12—15 §:ssä tarkoitetussa asiassa.

55 §

Päätöksen sisältö

Päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, verovelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 35 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä ja sen jälkeen alkavalta verokaudelta sekä lain voimaantulopäivän jälkeen päättyvältä 11 §:n 3 momentissa tarkoitetulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun.

Ennen lain voimaantuloa päättyneeltä verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronkantolain (11/2018) 68 § ja 69 §:n 1 momentti ja
lisätään 43 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 67 a § seuraavasti:

43 §

Maksujärjestelyn edellytykset

Verojen maksujärjestelyyn ryhtymistä koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät. Maksujärjestelyyn ryhtymistä koskevassa asiassa ei sovelleta hallintolain 53 f §:n 1 momenttia. Jos luonnollinen henkilö esittää pyynnön maksujärjestelyyn ryhtymisestä Verohallinnon sähköisessä palvelussa, hän voi samassa yhteydessä vaatia, että asiaa ei ratkaista automaattisesti. Verohallinto voi tällöin ratkaista asian automaattisesti vain, jos pyyntö hyväksytään. Verohallinnon on asian vireillepanon yhteydessä ilmoitettava, että vaatimuksesta huolimatta asia voidaan ratkaista automaattisesti, jos pyyntö hyväksytään.

13 luku

Erinäiset säännökset

67 a §

Keskeytysasian automaattinen ratkaiseminen

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetään, verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 12 §:ssä tarkoitettu keskeytysmääräyksen antamista koskeva asia voidaan ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä. Asia voidaan ratkaista automaattisesti vain, jos hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetty asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

68 §

Myöhästymismaksun perimättä jättäminen

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää, että myöhästymismaksuja ei peritä ajalta, jolta veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisista riippumattomien esteiden vuoksi.

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

69 §

Päätöksen sisältö

Tämän lain nojalla annetusta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, verovelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 68 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä ja sen jälkeen alkavalta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetulta verokaudelta sekä lain voimaantulopäivän jälkeen päättyvältä mainitun lain 11 §:n 3 momentissa tarkoitetulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun.

Ennen lain voimaantuloa päättyneeltä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetulta verokaudelta määrättävään myöhästymismaksuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

— — — — —

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 7 a §:n 1 momentti ja 48 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 a §:n 1 momentti laissa 1070/2003 ja 48 §:n 3 momentti laissa 775/2016, sekä *lisätään* lakiin siitä lailla 1225/2006 kumotun 7 §:n tilalle uusi 7 § ja lailla 775/2016 kumotun 32 §:n tilalle uusi 32 § seuraavasti:

7 §

Suorituksen saajaa koskevan asian ratkaiseminen automaattisesti

Poiketen siitä, mitä hallintolain (434/2003) 53 f §:n 1 momentissa säädetään, pidätysprosenttia ja ennakonkannossa maksettavaa veroa koskeva päätös voidaan tehdä automaattisesti sen estämättä, että luonnollinen henkilö ei saa vaatia päätökseen oikaisua.

Asian automaattisessa ratkaisemisessa noudatetaan muutoin, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 f §:ssä säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

7 a §

Päätöksen sisältö

Kirjallisesta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, vero- tai maksuvelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

32 §

Rekisteröintiä koskeva päätös

Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös ennakoperintärekisteriä ja työnantajarekisteriä koskevassa rekisteröintiasiassa.

48 §

Muutoksenhaku

Muutosta ei kuitenkaan saa hakea päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään perintö- ja lahjaverolakiin (378/1940) uusi 33 b § seuraavasti:

33 b §

Asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 f §:ssä säädetään.

Sen lisäksi, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 f §:ssä säädetään, perunkirjoituksen toimittamisajan pidentämistä koskeva asia voidaan hallintolain 53 f §:n 1 momentissa säädetystä poiketen ratkaista automaattisesti myös, jos luonnollisen henkilön vaatimusta ei hyväksytä.

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

ajoneuvoverolain 22 ja 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 22 ja 45 §, sellaisena kuin niistä on 45 § laissa 1065/2014, seuraavasti:

22 §

Verolipun tiedot

Verotuksen toimittamisessa käytettyjen tietojen ja veron suorittamiseksi tarpeellisten tietojen lisäksi verolippuun voidaan merkitä tiedot samasta ajoneuvosta aikaisemmin suorittamatta olevista ajoneuvoveroista, niille laskettavista viivästysseuraamuksista sekä siitä, kenelle vero on näiltä ajoilta maksuunpanttu. Verolippuun merkitään myös verovelvollisen edeltävältä verokaudelta kannettavaksi tai palautettavaksi siirrettyjen verojen määrä. Verolippuun sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Verolippuun ei sovelleta hallintolain 44 ja 45 §:n säännöksiä.

45 §

Veronkorotus

Jos verovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut asiakirjan tai muun tiedon puutteellisenä, erehdyttävänä tai vääränä ja menettely on ollut omiaan aiheuttamaan sen, että verovelvolliselle olisi voinut jäädä veroa maksuunpanematta tai veroa olisi palautettu liikaa, maksuunpannaan veronkorotusta vähintään 100 euroa mutta enintään 2 000 euroa.

Jälkiverotuksena maksuunpantavaa veroa voidaan korottaa enintään kolminkertaiseksi, jos verovelvollisen menettelyä veron välttämiseksi voidaan pitää törkeänä.

Korotuksen suuruutta määrittäessä otetaan huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat seikat.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Veronkorotus määrätään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti 31 päivään joulukuuta 2024.

Laki

tullilain 88 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään tullilain (304/2016) 88 §:ään uusi 5—7 momentti seuraavasti:

88 §

Oikaisuvaatimus

Poiketen siitä, mitä hallintolain 53 e §:n 4 momentissa säädetään, tulliverotusta koskeva muun asianosaisen kuin tulliasiamiehen oikaisuvaatimus, jossa esitetään uusi vaatimus tai uutta selvitystä, voidaan ratkaista automaattisesti, jos vaatimus hyväksytään. Oikaisuvaatimuksen automaattinen ratkaiseminen edellyttää lisäksi, että hallintolain 53 e §:n 2 momentissa säädetyt asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset täyttyvät.

Edellä 5 momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimus voidaan kuitenkin ratkaista automaattisesti vaatimuksen mukaisesti myös, jos oikaisuvaatimus on Tullin riskiarvion perusteella ilmeisen aiheellinen. Riskiarviossa huomioon otettavia seikkoja ovat tavanomaisista poikkeavat tiedot, kuten epätavallisen suuret tai pienet lukuarvot, epäloogisuudet verovelvollisen esittämien ja Tullilla olevien tietojen välillä ja muut vastaavat kriteerit. Ratkaisemisen on perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin käsittelysääntöihin.

Muutoin asian automaattiseen ratkaisemiseen sovelletaan, mitä hallintolain 8 b luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

kiinteistöverolain 22 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöverolain (654/1992) 22 §:n 4 momentti ja 24 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 22 §:n 4 momentti laissa 19/2018 ja 24 §:n 2 momentti laissa 1087/2005, seuraavasti:

22 §

Verotuksen toimittaminen

Verotuksessa noudatettaviin yleisiin periaatteisiin, asioiden yhdessä käsittelemiseen, kuulemiseen, asian automaattiseen ratkaisemiseen ja päätöksen perusteleminen sovelletaan, mitä niistä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

24 §

Verotuspäätös

Verotuspäätökseen merkitään verovelvollisen yksilöintitiedot ja verotuksen toimittanut viranomainen yhteystietoineen, kiinteistöt, joista verovelvollisen on suoritettava veroa, näiden kiinteistöjen arvot sekä suoritettavan veron määrä. Jos rakennus sijoittuu 12—14 §:ssä tarkoitettuihin luokkiin, myös tämä merkitään verotuspäätökseen. Verotuspäätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

autoverolain 65 ja 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (777/2020) 65 §:n 1 momentti ja 67 §:n 1 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

65 §

Verotuksessa noudatettavat yleiset säännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verotusmenettelyyn sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, 26 §:n 1—4 ja 6 momentissa sekä 26 a, 26 c ja 26 f §:ssä tai niiden nojalla säädetään verotuksen yleisistä menettelysäännöksistä.

67 §

Päätöksen sisältö ja perusteleminen

Päätöksestä on käytävä ilmi verovelvollisen tai hakijan yksilöintitiedot, tieto siitä, miten asia on ratkaistu, päätöksen tehnyt viranomaisen yhteystietoineen ja ohjeet siitä, miten päätökseen voidaan hakea muutosta. Päätökseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain 53 g §:n 1 momentissa säädetään asian automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

tonnistoverolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tonnistoverolain (476/2002) 31 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 31/2018, seuraavasti:

31 §

Verotuksen toimittaminen

Tonnistoverotus toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 3 §:ssä tarkoitettua verovuodelta. Verotuksen toimittamiseen, asian automaattiseen ratkaisemiseen, verotuksen päättymiseen, täydentävään verotuspäätökseen, verotarkastukseen, verotuksen oikaisuun, veronkorotukseen, myöhästymismaksuun, jäännösverolle määrättävään ja veronpalautukselle maksettavaan korkoon ja seurannaismuutokseen sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia, veron-

Eduskunnan vastaus EV 325/2022 vp

lisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995) sekä veronkantolakia (11/2018). Tonnisto-veron kantoon, perintään ja palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

arvonlisäverolain 175 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 175 §, sellaisena kuin se on laissa 529/2010, seuraavasti:

175 §

Verohallinnon on annettava asianomaiselle päätös rekisteröintiä ja 13 a §:ssä tarkoitetun verovelvollisuusryhmän muodostamista ja purkamista koskevassa asiassa.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 27.2.2023

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri